

İlk 'üç boyutlu televizyon' Türkiye'de icat edilecek

İbrahim Asaloğlu | Ankara

İlk 'üç boyutlu televizyon'un icadı için Türkiye'de çalışmalar başladı. Bilkent Üniversitesi'nin koordinatörlüğünde yürütülen Avrupa Birliği destekli üç boyutlu televizyon projesine 7 ülkeden çoğunluğu üniversite ve araştırma enstitüsü 19 kuruluş katılıyor. Projede Türkiye ile birlikte, İngiltere, Almanya, Finlandiya, Bulgaristan, Yunanistan ve Çek Cumhuriyeti'ndeki üniversite ve özel sektörden 150 araştırmacı birlikte çalışıyor.

Projenin mimarı, Bilkent Üniversitesi Elektrik Elektronik Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Levent Onural. Projeyi üzerinde iki yıl çalışıp gerekli ortakları bulan Onural, AB'den 6,15 milyon Euro'luk destek aldı. Türkiye'den Koç ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin de bulunduğu proje gru-

bunun yöneticiliğini de yapan Onural, süresi 4 yıl olan proje sonunda holografik (3 boyutlu) televizyonun araştırma aşamasını tamamlayacak.

Projeye göre, yeni televizyonlar sehpa gibi yatay bir düzlemde üstüne ışık vererek görüntü sağlayacak. Bilim kurgu filmlerindeki holografik görüntüye benzeyecek 3 boyutlu televizyonun etrafında dönülse de görüntü çıplak gözle net bir şekilde izlenebilecek. Yani 3 boyutlu sinemalardaki gibi sabit bir yerden ve gözlükle izlenmek zorunda olunmayacak. Seyirci elini görüntünün içine sokabilecek, ancak sadece ışığa temas etmiş olacak. 3 boyutlu televizyon sayesinde görüntüler daha canlı izlenebilecek. Örneğin bir futbol maçı sehpasının üstünde 3 boyutlu izlenirken, stadyumda izleniyormuş havası oluşacak.

'3 boyutlu televizyon' projesinin başkanı Prof. Dr. Levent Onural, insan-

lığın yaklaşık 150 yıldır peşinde koştuğu 3 boyutlu fotoğraf ve görüntüyle 25 yıldır uğraşılıyor. 3 boyutlu televizyonu lise çağındayken hayal eden Onural, üniversitede de uzun yıllardan beri holografik görüntüler üzerinde çalışıyor.

"Teknolojinin önündeyiz"

Prof. Onural'ın bundan 12 yıl önce holografik televizyonla ilgili yazdığı makale ise hâlâ bu alandaki ilk ve tek yayın olarak gösteriliyor. Lise yıllarındaki hayalinin gerçekleşmesi için teknolojinin gelişmesini bekleyen Onural, günümüz teknolojisinin artık 3 boyutlu televizyon için yeterli olduğunu düşünüyor. Onural'ın verdiği bilgiye göre projede dünyanın en iyi bilgisayarlı, elektronikçileri, görüntücülerini, grafikçileri ve fizikçileri çalışıyor. DVD ve VCD'nin mucitlerinden Alman araştırmacı da projede görev alıyor. Henüz başlangıç aşamasında olan

proje için Bilkent Üniversitesi'nde özel bir laboratuvar kuruldu. Diğer ortak ülkelerde de benzer çalışmalar yapılıyor. Ancak tüm çalışmalar Bilkent Üniversitesi'nde toplanıyor. Holografi teknoloji alanında dünyanın en büyük projesini yürüttüklerini vurgulayan Onural, "Bizim projemiz bu alandaki teknolojinin en son ucu, yani bu alanda en öndeyiz. Ayrıca Avrupa Birliği, bu alanda ABD ve Japonya'dan geri kalmamak için bu derece projemize sahip çıktı. Böylece bir projede Türkiye'nin başı çekmesi ve ilk üç boyutlu televizyonun Türkiye'de yapılacak olması da çok önemli." diyor. 4 yıl içinde dünyanın 3 boyutlu televizyonla tanışacağını belirten Onural, bilimsel bir buluşun üretime dönüşmesinin 10 yılı bulduğunu bildiriyor. Onural, VCD ve DVD teknolojilerinin araştırmalarının 10 yıl önce bittiğini; ancak ama birkaç senedir üretilebildiğini hatırlatıyor.

4 yılda bitirilecek projeye göre futbol maçı sehpasının üzerinde 3 boyutlu izlenecek.